

Barcelona - 3 de desembre de 2024

Objecció de consciència: Què és? Què no és? i el deure de garantir la continuïtat assistencial

Ramon Riu Fortuny
ramonriu@icab.cat

1. Què és l'objecció de consciència (OC) ?

- El dret individual a no complir un deure legal que entra en conflicte amb els propis valors morals.
- Les lleis poden reconèixer l'OC i regular-ne l'exercici amb el caràcter d'excepció (STC 19/2023 FJ.10.C.a i STC 94/2023 FJ.4.B.b.i).

2. Quin deure imposa la LORE ?

- La LORE (art.4.1) reconeix el dret a sol·licitar i rebre l'ajut per morir a tota persona que compleixi els requisits legals.
- La prestació està inclosa en la cartera comuna de serveis del Sistema Nacional de Salut i és de finançament públic (Art. 13.1 LORE).
- **Els serveis públics de salut han de garantir la prestació de l'ajut per morir sense que l'exercici de la objecció de consciència vagi en detriment de l'accés i la qualitat assistencial (arts.13 i 14 LORE).**

3. Com regula la LORE la OC front a l'eutanàsia ?

- És un dret individual, dels professionals sanitaris directament implicats en la prestació efectiva de l'ajut per morir, a no atendre les demandes d'actuació sanitària que siguin incompatibles amb les seves **pròpies conviccions**. (arts. 3.f i 16.1 LORE i STC 94/2023 FJ.4.B.b.i).
- S'ha de manifestar anticipadament i per escrit (art. 16 LORE).
- El Registre de professionals sanitaris objectors de consciència (art. 16 LORE i Decret llei 13/2021 – DOGC de 25-6-2021).

4. Què no és objecció de consciència ?

- **L'objecció de “conveniència”**: És un frau de llei o un abús de dret, il·lícit i sancionable.
- **El conflicte d'interessos** (o resultar-ne beneficiat): Obliga al/la professional sanitari a abstenir-se d'intervenir en la mesura que les circumstàncies que concorren no garanteixen la independència de criteri en la seva actuació ([art. 14 LORE](#) i [art. 23 Ley 40/2015 de Régimen Jurídico del Sector Público](#)).

5. El deure de garantir la continuïtat assistencial

- El/la metge/ssa té el deure de garantir la continuïtat assistencial de la persona en la prestació que demana i no la pot deixar en una situació de desatenció.
- Les infraccions d'aquest deure podrien constituir:
 - 1) Una **infracció dels deures deontològics** del metge/ssa (normes 6, 18, 25, 27, 79 i 80 CD del CCMC (DOGC de 4-1-2022 i <https://www.ccmc.cat/ca/ccmc/deontologia>)).
 - 2) Una **infracció administrativa dels principis d'actuació mèdica** (Disposició addicional segona de la LORE en relació amb la Llei 14/1986, "general de sanidad" i els arts. 4.7.d), 5.c) i .d), de la Llei 44/2003, "de ordenación de las profesiones sanitarias", i l'art. 8.bis.2 de la Llei 16/2003, "de cohesión y calidad del SNS").
 - 3) Un **il·lícit penal** per atemptat al dret fonamental a la integritat física i moral, o per denegació dels serveis i l'atenció sanitària deguda (arts. 196, 542, 511 i 512 CP).

Moltes gràcies !

XI Jornada del Grup d'Ètica

EUTANÀSIA...M'ACOMPANYES?

3 de desembre de 2024

OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

Conflictes d'interès Miquel Reguant Fosas

Lligams amb entitats que han donat suport econòmic a les activitats relacionades amb el grup d'ètica (darrers 3 anys)	Soci de la camfic Alguna sessió formativa sobre ètica (camfic)
Lligams (econòmics o altres) amb entitats que tenen interès en les activitats del grup d'ètica (darrers 3 anys)	Metge de capçalera jubilat
Lligams financers de la família directa relacionats amb les activitats del grup d'ètica	Cap
Associacions no financeres amb altres entitats que siguin rellevants per les activitats del grup d'ètica	Soci d'Intermón, Medicus Mundi, Metges sense fronteres, Càrites, Òmnium Cultural, FoCAP Coeditor Diaris de trinxera Afiliat a CCOO Adherit al PSUC

Quin paper ha de tenir el professional objector?

QUÈ POT FER?

- ❖ Explicar-li al pacient la seva situació.
- ❖ Donar-li tota la informació sobre els passos a seguir.
- ❖ Garantir-li l'exercici del seu dret.
- ❖ Demanar-li permís per comentar-ho amb les persones que l'aplicaran.
- ❖ No participar en l'aplicació de l'eutanàsia.

QUÈ NO HA DE FER?

- ❖ Endarrerir els papers.
- ❖ Intentar fer-lo canviar d'opinió.
- ❖ Abandonar-lo en cap moment.

Quantes persones atenem amb valors
diferents dels nostres?

Quantes persones atenem amb valors diferents dels nostres?

- ❖ Maltractadors
- ❖ Delinqüents
- ❖ Persones que se sotmeten a cirurgia estètica innecessària
- ❖ Explotadors de persones
- ❖ ...

I malgrat tot, no els abandonem...

Moltes gràcies!

XI Jornada del Grup d'Ètica

EUTANÀSIA...M'ACOMPANYES?

3 de desembre de 2024

OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA. CASOS PER AL DEBAT

En Josep té 70 anys i porta anys amb el diagnòstic d'una esclerosi múltiple que durant temps va ser poc invalidant però en els darrers temps la malaltia l'ha deixat amb grans limitacions per a la vida diària i s'ha afegit el diagnòstic recent d'un càncer amb poques opcions terapèutiques.

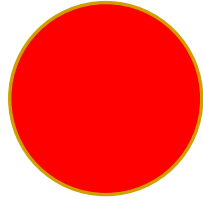
Després de pensar-hi uns dies decideix que demanarà l'eutanàsia.

Va a veure el seu metge que té de fa anys.

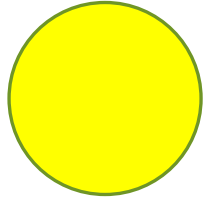
Quan rep la consulta el Joan, metge de conviccions que li fan pensar que no pot participar en l'eutanàsia.

Quines opcions té el metge?

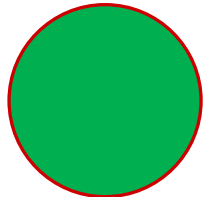
Què fer?:

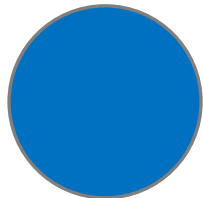
Demanar al Josep que canviï de metge perquè ell és objector

Explicar-li que tot té solució i que la vida és sagrada i que farà tot el que calgui perquè pugui viure.

Assumir la petició i derivar-la a un altre professional que serà qui el visitarà a partir d'ara.

Altres

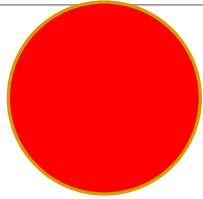
La Maria és metgessa en una institució de fa uns mesos amb un contracte, de moment d'un any.

Li arriba la consulta d'una pacient per sol·licitar l'eutanàsia.

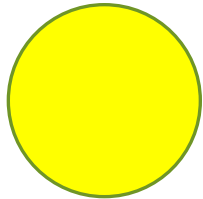
Ella no havia donat valor a una comunicació de l'empresa dient-los que els valors de la institució fan recomanable evitar la participació en processos d'eutanàsia.

Ara, de cop, es troba davant del problema i no sap què fer.

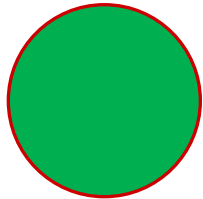
Què fer?:

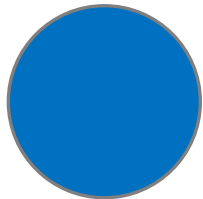
Explicar-li que aquesta prestació no està contemplada en el seu centre. Que, sentint-ho molt haurà de canviar de centre.

Assumir la petició i tirar-la endavant amb el risc de conseqüències laborals per part de l'empresa.

Explicar-li els seus drets i recomanar-li una entrevista amb la direcció del centre per veure què li diuen.

Altres